

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Consti=||tvtionen In Di-||oecesana Synodo
Vvla-||dislaviensi**

Karnkowski, Stanisław

Colonię, 1572

VD16 W 4100

De Matrimonio & eius forma. Tit. V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62991](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62991)

cepissent, eoque fit, vt non pauci ab ea abhorreant, nec id ministrari sibi cupiant. Quam stultam persuasione[m] curabunt Parochi ex animis fidelium euellendam: cum certum id fit, Deum non animæ tantum, verum & corpori si expedierit, virtute huius Sacramenti salutem conferre. Et Iacobus apertis verbis pronunciat: Oratione fidei saluabit infirmum, & alleuiabit eum Dominus.

Cap. 5.

TITVLVS V.
DE MATRIMONIO
& eius forma.

Matrimonium non minus religiosè, quàm reliqua Sacramènta administrabunt Parochi: de quo nihil est necesse agere nos pluribus, cum illius administrandi rationem Concilium Tridentinum, agens de clandestinis matrimonijs, eaq; irritans, persequatur his verbis: Tametsi dubitandum non est, clandestina matrimonia, libero contrahentiũ cõsensu facta, rata & vera esse matrimonia, quàm diu Ecclesia ea irrita non fecit: & proinde iure dånandi sint illi (vt eos
Sancta

Mat. 19. Io
an. 2. 1. Ti-
mo. 4. 1.
Cor. 7. Ge.
2. Eph. 5.
Cõc. Flor.
in cap. de
sacram.
Sessi. 24. c.
1. Reform.

I.

Sancta Synodus anathemate dānat) qui ea vera, ac rata esse negāt: quiq; falso affirmāt, matrimonia à filijs familiās sine cōsensu parentū cōtracta, irrita esse, & parētes ea rata vel irrita facere posse: nihilominus sancta dei Ecclesia ex iustissimis causis illa semper detestata est, atq; prohibuit. Verūm cū Sācta Synodus animaduertat prohibitiones illas propter hominū inobediētia iā non prodesse, & grauia peccata perpendat, quę ex eisdē clandestinis coniugijs ortū habent, præsertim verò eorum, qui in statu dānationis permanent, dum priore vxore, cum qua clam contraxerant, relicta, cum alia palàm contrahunt, & cum ea in perpetuo adulterio viuūt. Cui malo cū ab Ecclesia, quę de occultis nō iudicat, succurri non possit, nisi efficacius aliquod remedium adhibeatur: Idcirco sacri Lateranens. Concilij, sub Innocentio III. celebrati, vestigijs inhærendo præcipit, vt in posterum, ante quàm matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentium Parocho tribus continuis h 2 diebus

2.

3.

4.

- diebus festiuis in Ecclesia inter Mis-
sorum solennia publicè denuncie-
tur, inter quos matrimonium sit con-
trahendum: Quibus denunciationi-
bus factis, si nullum legitimum oppo-
natur impedimentum, ad celebrati-
onem matrimonij in facie Ecclesiæ
procedatur. Vbi Parochus viro &
muliere interrogatis, & eorum mu-
tuo consensu intellecto, vel dicat: E-
go vos in matrimonium coniungo
in nomine Patris, & Filij, & Spiritus
sancti: vel alijs vtatur verbis, iuxta
receptum vniuscuiusque prouinciæ
ritum. Quod si aliquando probabi-
lis fuerit suspicio, matrimoniū ma-
litosè impediri posse, si tot præcesse-
rint denunciations: tunc vel vna
tantum denunciatio fiat, vel saltem
Parocho, & duobus vel tribus testib⁹
presentibus matrimonium celebre-
tur. Deinde ante illius consumati-
onem denunciations in Ecclesia fi-
ant; vt, si aliqua subsunt impedimen-
ta, facilius detegantur: nisi ordinari-
us ipse expedire iudicauerit, vt prædi-
ctæ denunciations remittantur: quod
illius

illius prudentiæ & iudicio sancta Synodus relinquit. Quia litem, quàm presente Parocho, vel alio sacerdote de ipsius Parochi seu Ordinarij licentia, & duobus vel tribus testibus matrimonium contrahere attentabunt: eos sancta Synodus ad sic contrahendū omninò inhabiles reddit, & huiusmodi contractus irritos & nullos esse decernit, prout eos presenti decreto irritos facit & annullat. Insuper Parochum, vel alium sacerdotē, qui cum minore testium numero, & testes, q̄ sine Parocho vel Sacerdote huiusmodi contractui interfuerint, nec non ipsos contrahentes grauitar arbitrio Ordinarij puniri præcipit. Præterea eadē sancta Synodus hortatur, vt coniuges ante benedictionem sacerdotalem in templo suscipiendam, in eadem domo non cohabitent: statuitque benedictionem à proprio Parocho fieri: neq; à quoquam, nisi ab ipso Parocho, vel ab Ordinario licentiam ad prædictam benedictionem faciendam alij sacerdoti cōcedi posse: quacunque consuetudine, etiam im-

9.

10.

11.

- memorabili, quę potius corruptela dicenda est, vel priuilegio non obstāte. Quod si quis Parochus, vel alius sacerdos, siue regularis, siue secularis sit, etiā si id sibi ex priuilegio, vel immemorabili consuetudine licere cōtendat, alterius Parochiæ, sine illorū Parochi licentia matrimonio cōiungere, aut benedicere ausus fuerit: ipso iure tādīu suspensus maneat, quādiu ab ordinario eius Parochi, q̄ matrimonio interesse debebat, seu à quo benedictio suscipienda erat, absolua-
 12
 13
 14
 15
- tur. Habeat Parochus librū, in quo coniugū & testium nomina, diemq; & locū contracti matrimonij describat, quem diligenter apud se custodiat. Postremò Sancta Synodus coniuges hortatur, ne antè quā cōtrahāt, vel saltem triduo ante matrimonij consumationem sua peccata diligenter confiteantur, & ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum piè accedant. Si quæ prouinciæ alijs, vltra prædictas, laudabilibus cōsuetudinibus, & cęremonijs hac in re vtuntur, eas omninò retineri sancta Synodus
 vehe-

vehementer optat. Ne verò hæc tam
salubria præcepta quenquam late-
ant, Ordinarijs omnibus præcipit, vt,
cùm primùm poterint, curent hoc
decretum populo publicari, ac expli-
cari in singulis suarum Diœcesum
Parochialibus Ecclesijs: idque in pri-
mo anno quàm sæpius fieri, dein-
de verò quoties expedire viderint.

16

Decernit insuper, vt huiusmodi de-
cretum in vnaquaque Parochia, su-
um robur post triginta dies habere
incipiat, à die primæ publicationis,
in eadem Parochia factæ, numeran-
dos. Hactenus Concilium.

17

Itaq; prouidebunt Parochi, vt Con-
cilij præscripto per omnia satis fiat.

18

Ante quàm aut cõiungent matrimo-
nium contracturos, admonebunt e-
os de vi, effectu, & fructu Sacramenti
huius: tum & officia sponsi & spon-
sæ ex sacris literis & Romano Cathe-
chismo petita, explicabunt, vt sciat
vir quid vxori: item & vxor, quid vi-
ro suo debeat: & quàm alter alteri fidẽ
præstare teneatur. Nec tacebunt de

19.

20.

h 4 illa

Eph. 5.
Colo. 3.

21.

Psal. 31.

22

Sess. 24.
ca 7.

23.

24

25

26

illa mirabili Christi & Ecclesie conjunctione, quam designat viri & vxoris mutua coniunctio. Cuius si meminerint semper coniuges, futurum est, vt castè vtantur matrimonio, & ab eorum exemplis abhorreant, qui sic affecti ad hoc sacramentū accedūt, equi vt potiùs vel muli, quibus non est intellectus, quàm homines esse videantur. Qua in parte vtile fuerit, historiam Tobie proponere, vt illius exemplo discat populus matrimonia religiosè contrahere.

Caucant autem, ne ignotos, vel ex alia Parochia venientes, iungant matrimonio: Itidem vagos, & eos qui nullam certam habent sedem, nisi priùs diligentem inquisitionem fecerint, & re ad ordinarium relata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

Animaduersum est enim, quosdam prioris coniugij pertæsos, commutato loco, ad secundas nuptias conuolasse. Morem autem illum, quo spõsus post initum matrimonium, solet pulsari pugnis astantium, prorsus aboleri mandamus: itidem & alia ludi-

cra

cra & ridicula, si quæ in Ecclesias Diœcesis nostræ leuitate populi, aut Parochorum negligentia vel inscitia irrepserunt.

In vitandis consanguinitatis & affinitatis gradibus, qui vel impediunt vel distrahunt matrimonium, Decretum Concilij Tridentini seruari volumus. Quæ tamen impedimēta patefaciet proculdubio terna denunciatio, quam sacrum Concilium seruari præcipit, & nos itidem à Parochis nostris vbique diligenter obseruari mandamus, ne quis ignorantia, quæ periculosa est in hac parte, præterequeat. Si quos, ex vulgo præsertim, Parochi rudiores esse viderint: non prius eos matrimonio copulent, quàm Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, Symbolum & Decalogum didicerint.

Licet quidem quotiescunque colibuerit matrimonium contrahere, tamen solennitas illa, cui pompa est adiuncta, certis temporibus, quibus Ecclesia, præcipuè peculiaribus Christi beneficijs recolendis vacat, lege

h s nonica

27

28.

Sessi 24. c.
2. 3. 4. &
sequent.

29

30.

Vbi supra
cap. 10.

nonica prohibetur. Nimirum à prima Dominica Aduentus, vsque ad festum Epipha. inclusiue: & à feria quarta cinerum, ad octauam pasche inclusiue.

31. Placet autem probatam longo vsu Diœcesis nostrę consuetudinẽ retineri; qua cauetur, vt non modò in tẽporibus superius allatis abstineatur à matrimoniorum solennitate, verum etiam vt extẽdatur ea prohibitio paulò latius, & à dominica Rogationum ad festum sanctissimę Trinitatis inclusiue, nullę nuptiæ celebrẽtur solẽni ritu.

32. Et si autẽ præcipuè curare debent Parochi ea, quæ ad prædicandum dei verbum, tum ad sacramentorum administrationem, & obseruandum Ecclesię ritum pertinet, non tamen hęc eorum cura consistat, sed eã ad res etiã temporales Parochiæ suæ conuertant, ne quid ex eorum negligentia, quod absit, Ecclesiã detrimẽti capiat. Quare, cum possessionem Parochiarum suarum adierint, primum omnium, inuentaria rerum Ecclesię conficiant, eorumque alterum exemplum retineant ipsi, alterum Vitricis & Prouisoribus Ecclesię dent seruandum: idque

33.

eo cōfiliō faciāt, ne quid cedente vel decedente Parocho, ad Ecclesiā dāni redundet. Quòd si quid in inventario defuerit, tāta fiat ex Parochi bonis diminutio, quanta illi damno sarciendo suffecerit. Volumus etiā, vt Parochi decedentes, auctius inventarium facere, Ecclesiæque meliorem conditionem reddere teneantur.

34.

35

Quod si vel parentes in suo conuictu, vel alios propinquos habuerint, curent statim in ipso eorū ingressu, inuentariū de bonis per ipsos allatis fieri, testib⁹ præsētibus, ne fortè, quod fit non rarò, cum Ecclesiæ bonis ipso rū bona misceantur, & alterutra pars rerum suarum iacturā faciat. Alioq; defuncto Parocho, nullū repetendi sua ius propinqs esse volumus. Familiæ quoq; annuam mercedem persoluant, nec eā in tēpus longiūs protrahāt: quasi velint eis testamētis à se cōdēdis esse prospectū: id enim nullo modo nobis ferendum arbitramur: nec expedit mercedē cuiusquā retardari, cū & scriptura dicat: Opus mercenarij nō maneat apud te in crastinū:

36

Tob. 4.
Iac. 5.

Et

Jacob. 5. Et sit hoc vnum ex peccatis illis, quæ vindictam à Deo postulant.

37. Illud præterea diligenter obseruent, ne cui ex ira, odio, vel ob negata iura Parochiæ, aut redditus interuersos vel impeditos, sacramenta negent, sed illis ministratis, iuris sui apud legitimum iudicem persequendi potestatem habeant.

38. Nundinationes præ templorum foribus, vel in Cœmiterijs, fieri non permittant, nec in tabernis quicquã vendi sub officijs diuinis. Solet enim

Vide 6. Cõcil. gener. Cõstãtino pol. ca. 76.

populus his rebus occupatus, à pietate Dei que cultu abstrahi, & ad res vanas conuerti: magno cum priuato periculo, & publico multorum scãdalo.

39. Archipresbyteri siue Decani rurales, curent bis per annum conuocari suos comparochos, & eorum doctrinam ac vitam examinent.

40. Dispiciant num sint verè Parochi, num institutionis Canonice testimoniũ siue inuestituram habeant: num rectè fungantur suo munere.

41. Si quid perperam fit in eorũ Ecclesijs, & si qua emendatione opus est, ad nos referant

rant

rant, aut Vicarium nostrum. Sic enim facilius necessitatibus Ecclesiarum nostrarum providere nobis licebit, si ab his fuerimus adiuti, qui sunt per nos in partem curæ nostræ sollicitudinisque vocati.

TITVLVS VI.

DE SACRO CHRISMATE ET ALIIS
quæ, aliarumque rerum Ecclesiastica benedictione.

Sacrum Chrisma, iuxta receptum Ecclesiæ Catholicæ morem, vel per nos, vel per suffraganeum nostrum, quotannis in Ecclesia nostra Cathedrali, siue alia quapiam, arbitrio nostro deligenda, confici curabimus: quod petent omnes Archipresbyteri vel rurales Decani: ab his verò alij Ecclesiarum Parochi: pro quo, pecuniam Capellanos nostros, vel Suffraganeum nostrum postulare, omninò prohibemus. Neque Parochi ab Ecclesijs suis hoc nomine quicquam, præter sumptum itineris, exigere audeant. Curent autem, vt id decenter
per

D. Dion. li. 1
Hiera. Ecclesi. ca. 5.
D. Fab ep. 2. ad Oriē. Episco.
D. Leo. epist 88.
D. si. a B. 27
ca. ad Amphil. Cytul.
2. Cathec.
D. Clem Rom. li. 7.
ord. apost.
Conc. Carthag. secū. c. 2. & tert. cap. 36. & quartum cap. 26.
I.
Cōc. Vase- nu cap. 1.
quart. Cartha. ca. 36.